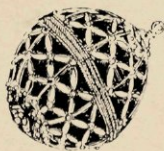

Voorwerpen van Indische Kunstnijverheid.

nog op te wijzen hoe sterk de kunst die menschen als het ware in het bloed zit. Trouwens ook met de goudsmeden en ijzersmeden is het even treurig gesteld. De eersten verdienen van f 0.21 tot f 0.27³ per dag, de laatste niet meer dan f 0.25, terwijl hun werktuigen ook niet veel beter zijn dan die der koperslagers. Alleen een gamelanmaker kan, indien het hem vooral niet tegenloopt, een daggeld maken van f 0.50; maar als zijn klokken scheuren of hij kan de toon niet zuiver krijgen of de vorm is niet fraai bij een goeden klank dan is al zijn werk vergeefs en werkt hij zelfs met verlies. Deze opmerkingen mogen dienen om het inlandsche werk des te meer te doen waardeeren. Naast bovengenoemden ketel noemen wij nog die in den vorm van eenden, zij missen evenmin schoonheid van vorm als originaliteit, maar door hun pretentie staan ze beneden den eerste. Een voorwerp waarvan het doel niet recht duidelijk is — misschien speelgoed, misschien om reukwerk in te branden — is een pad of kikvorsch op wielen. Het kan een afbeeldsel zijn van de Kong-kong een

N°. 200. AMBER-
HOUDER
VAN GOUD.
18e EEUW.

soort pad welke dien naam draagt om het metaalachtige geluid — alsof een koper-slager aan 't werk was — dat hij maakt; de ringetjes die in den rug gegraveerd zijn, doen ook denken aan de eierzakjes van de Amerikaansche Pipa. Hoe het zij, het voorwerp is onberispelijk van modelé, vooral zichtbaar bij een van voren vallende belichting, en prachtig van contour. Hierop zou men nu eens juist kunnen demonstreeren dat voor een bepaald voorwerp alleen een bepaalde stof kan en mag gebruikt worden. De gladde vochtige lenigheid en het gespannen zijn van de buigzame huid over het weinig gespierde vleesch van dit dier kan onmogelijk reëeler dan juist in koper worden uitgedrukt. Men zou zeggen het dier is koper geboren en koper opgegroeid.

Als aardig bewijs van den practischen geest des inlanders wijzen wij nog op een gouden lepeltje (N°. 68). Het is de volkomen zuivere na-

bootsing van een tot lepel gebogen pisang blad, een aardig voorbeeld hoe men geheel zonder constructie een handig gebruiksvoorwerp kan vervaardigen.

Rest ons nog te spreken over de wapens waarvan wij er slechts een willen beschrijven, een kris, een waar juweel van vinding. Verrukkelijk is de combinatie van goud en koper hierbij toegepast. De schede is van donkerbruin hout, omwikkeld met gladde roodkoperen banden boven en beneden afgesloten door

N°. 8. KATJIE.
L. 21 CM.

een geel gouden band van dubbele breedte met geen ander ornament dan eenige kleine parelringetjes, het bovenstuk van donker gesneden hout met een enkel rood koperen spijkertje; het gevest van hetzelfde zwarte gesneden hout met een zilveren band omgeven, het geheel zeldzaam smaakvol en verre te verkiezen boven de vele kostbare gouden gedreven krisen uit de Lombokschat wier kunstige bewerking toch boven alle lof verheven is.

Alles te samen genomen geeft deze tentoonstelling een tamelijk volledig overzicht van de verschillende metalen voortbrengselen van kunstnijverheid uit de meeste streken van onze O. I. bezittingen. Het ware te wenschen dat er een wetenschappelijk onderzoek gedaan werd naar de Indische wijze van metaalbewerking — een verdienstelijk begin is gemaakt door den heer De Does in het tijdschrift voor *Ind. Land- en Volkenkunde* 1893 — en het resultaat daarvan neergelegd in een rijk met illustraties voorzien werk. De zorg hiervoor zij der regeering aanbevolen, die zoo bereidwillig was een en ander ter beschikking te stellen van de vereeniging „Oost en West.”

DR. AEG. W. TIMMERMAN.